Region Stockholm

HSN **SÄRSKILT UTTALANDE**

2020-05-26

Vänsterpartiet

Ärende nr 18

HSN 2020-0292

Yttrande över regionrevisorernas rapport 15/2019 En effektiv vårdstruktur – styrning och uppföljning i systemperspektiv.

Vänsterpartiet deltar inte i beslutet.

Regionrevisorernas granskning leder till en kritik som är oerhört allvarlig. De konstaterar att styrning och uppföljning av vården sker på ett sådant sätt att en effektiv vårdstruktur inte kan upprätthållas.

Detta är en kritik som också Vänsterpartiet sedan länge har framfört inom regionen. Vården hålls inte ihop. Det är brist på helhetsansvar. Sönderdelning och stuprörstänkande är permanenta problem. En avgörande orsak till denna allvarliga situation är att den styrande blågröna koalitionen är marknadsliberala dogmatiker.

Den fria etableringsrätten är den avgörande beslutsprincipen oavsett vad den får för konsekvenser. De så kallade vårdvalen följs inte upp. De blågröna beslutar om ett vårdval hit och ett annat dit. Men de följer inte upp hur helheten påverkas och utvecklas. Så blir det när privata vårdbolag, som drivs av vinstintresset, ges den dominerande rollen. Den allvarligaste konsekvensen är att hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf inte längre uppfylls; ”Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården.”

I Region Stockholm har istället privata vårdföretag själva fått bestämma var de ska verka oavsett behoven. Det har lett till en extrem överetablering i centrala Stockholm, och låg närvaro i socio-ekonomiskt utsatta områden. Självklart borde de områden i regionen ges prioritet, där folkhälsoläget är som sämst. Men så kan bara ske om man anser att hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf ska vara bestämmande för vårdpolitiska beslut.

Men de så kallade vårdvalen är också dyra i drift. År 2015 beslutades över en natt att 11 vårdval fick sänkt ersättning. En del med upp till 15 procent. Det skapade förstås många problem och gjorde att många patienter hamnat i kläm och inte fått den vård de behöver. Det är ett exempel på hur helhetsansvaret för patienterna har försämrats. Trots det har inte de ansvariga följt upp hur detta allvarliga problem påverkat vården.

Ett annat exempel är geriatriken. Här berörs vårdval, upphandlingar, egen regi och olika typer av ersättningar. Men så många olika aktörer och typer av finansiering så skapas en rad organisatoriska problem som leder till dålig samordning och illa fungerande vårdkedjor. Återigen är det patienterna, våra äldre i samhället, som drabbas värst.

De politiskt ansvariga gör ingen seriös utvärdering om hur vårdsystemet idag fungerar gentemot ambitionen att ha en bra nätverkssjukvård. Nya vårdval beslutas utan att det egentligen förklaras om varför det ska vara vårdval. De omfattande problemen inom vården ignoreras. Det handlar om en ideologisk marknadsliberal låsning som i realiteten innebär skygglappar mot verkligheten.

Utöver detta så har regionen en otydlig politisk organisation vilket vi också kritiserat sedan länge. Olika beredningar och nämnder tangerar varandra och har oklara uppgifter inom organisationen. Mycket makt har förts över till förvaltningen som har att följa den av det blågröna styret fastlagda marknadsliberala kursen. Men ökad förvaltningsmakt innebär mindre makt för de folkvalda, vilket i sin tur undergräver demokratin.

Genom åren har regionrevisorernas rapporter varit gedigna, tydliga och klargörande kring en hel rad problem inom hälso- och sjukvården.

Rapporterna hade kunnat användas på ett konstruktivt och kreativt sätt av en politisk ledning som inte är ideologiskt förblindad, utan intresserad av att i första hand skapa en god och nära vård till gagn för patienterna.

Men det kräver en politisk ledning som vägleds av hälso- och sjukvårdslagens portalparagraf.